

Den østgrønlandske Expedition,

udført i Aarene 1883—85

under Ledelse af

G. Holm.

Første Del.

Kjøbenhavn.

Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

1889.

Da Commissionen har overdraget mig at besørge Redaktionen af «Meddelelserne om Grønland», hvori der hidtil udelukkende er optaget Resultaterne af de paa Væstkysten foretagne Undersøgelser, kan jeg ikke undlade at fremsætte her et Par almindelige Bemærkninger angaaende den østgrønlandske Expedition, hvis Beretninger i 9de og 10de Hefte danne et selvstændigt Hele.

I det sjette Hefte af «Meddelelserne» Side VII—XIII har Commissionen i Aaret 1880 gjort Rede for Grunden til, at den mente, at de af den ledede Undersøgelser af Vestkysten ogsaa burde udstrækkes til at omfatte den tilsvarende Del af Østkysten, hvoraf kun den sydligste Del var bleven undersøgt af Graah under meget mislige Forhold i Aarene 1829 og 1830. Commissionens dengang fremsatte Forslag til Undersøgelsen af Østkysten fra Cap Farvel til 70° N.B. gik ud paa at faa afsendt tvende af hinanden uafhængige Expeditioner, nemlig en Konebaadsexpedition, der skulde undersøge Strækningen fra Cap Farvel imod Nord indtil 66°, medens en anden, med et Dampskib afsendt Expedition skulde landsættes omtrent paa 70° N.B. Dennes Opgave skulde da være at undersøge den hidtil ukjendte Kyststrækning fra dette Punkt imod Syd til 66°, Grændsen for Konebaadsexpeditionens Virksomhed.

Som bekjendt lykkedes det Hs. Excellence Marineminister Ravn, hvem Initiativet til Undersøgelsen af Østkysten skyldes, at faa bevilget paa Budgettet for 1882—83 Midlerne til den førstnævnte af disse Expeditioner, som i Aarene 1883—85 løste sin Opgave paa en særdeles tilfredsstillende Maade. Overledelsen blev af Marineministeren overdraget til «Commissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland», og det bestemtes, at den østgrønlandske Expeditions Resultater skulde udgives i «Meddelelser om Grønland». Ved Iværksættelsen af slige Undersøgelser gjælder det vel især om at erholde de dertil nødvendige Pengemidler, men tillige om at Ledelsen af Expeditionen er lagt i Hænderne paa en Mand, der baade har levende Interesse for Sagen og veed at vælge de rette Midler til Formaalets Opnaaelse, og Premierlieutenant (nuværende Kapitain) G. Holm var saa at sige selvskreven til at være Chef for en saadan Expedition.

Han havde nemlig i Aarene 1880 og 81 undersøgt Nordbo-ruinernes Konstruktion og Beliggenhed i Julianehaabs Distrikt¹⁾, og derved skaffet sig et grundigt Kjendskab til dem, hvilket havde særdeles Betydning med Hensyn til Afgjørelsen af, hvorvidt lignende fandtes paa Østkysten, og dernæst havde han forskaffet sig værdifulde Oplysninger om Østgrønlandernes Opholdssteder og om Maaden, hvorpaa man bedst vilde kunne besejre alle de Vanskeligheder, som hidrøre fra Naturforholdene og de Indfødtes Ulyst til at berejse ukjendte Kyststrækninger. Men fremfor alt bør nævnes den Paalidelighed og Nøjagtighed, som Holm havde lagt for Dagen ved de forberedende

¹⁾ Se «Meddelelser om Grønland» 6te Hefte.

Undersøgelser uden at lade sig lede af forudfattede Theorier, og det var derfor en stor Tilfredsstillelse for Commissionen, at Holm erklærede sig villig til at overtage Ledelsen af Konebaadsexpeditionen.

Han vilde alligevel ikke kunne have naaet det tilsigtede Maal, hvis han ikke havde havt Ledsagere, der vare ligesaa ihærdige, som han selv, for hver paa sit Omraade at udføre de dem særligt overdragne Hverv. Hvilke disse vare, fremgaar af den S. 57 meddelte Instrux, og Resultaterne af den østgrønlandske Expeditions Virksomhed forelægges herved for Offentligheden i de tvende Bind, der udgjøre 9de og 10de Hefte¹⁾ af «Meddelelser om Grønland».

Det her meddelte første Afsnit: «Om Østerbygden» af Museumsassistent Steenstrup, hører strengt taget ikke med til Rækken af Beretningerne om Expeditionens Arbejder, men er ikke desto mindre optaget sammen dermed, fordi denne hans Undersøgelse berører et Emne, der staar i nøje Forbindelse med et af Expeditionens Formaal, som gik ud paa at faa bragt Klarhed i Spørgsmaalet om Østerbygdens Beliggenhed, og som Steenstrup har søgt at belyse ved historisk at gennemgaa, hvorledes de ældre Grønlands Kaart ere blevne til.

F. Johnstrup.

¹⁾ Naar de enkelte Dele af de af Commissionen udgivne «Meddelelser om Grønland» kaldes Hefter, istedetfor den rigtigere Benævnelse: Bind, da hidrører det fra en vis Beskedenhed ved Begyndelsen af dette Foretagende, idet man dengang ikke kunde vide, at Undersøgelserne vilde faa en saa stor Rækkevidde, hvilket for en væsentlig Del skyldes den Imødekommenhed, som Bevillingsmyndighederne have viist dem.
